

ОБЩИНА “МАРИЦА” – ОБЛАСТ ПЛОВДИВ

Пловдив, бул. “Марица” 57А

тел.: 032/ 907 800

факс: 032/ 951 934

e-mail: obshtina@maritsa.org

web: www.maritsa.org

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА

по енергийна ефективност за 2016-2020 година

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

1. Община Марица –кратко изложение
  - 1.1. Цел
  - 1.2. Текущо състояние.Барииери
  - 1.3. Потенциал
    - 1.3.1. Общ анализ на потенциала за енергийна ефективност в общината
    - 1.3.2. Енергоснабдяване
    - 1.3.3. Потребление на енергия
    - 1.3.4. Събиране на данни за производство на енергия в Община Марица
    - 1.3.5. Общината като консуматор на енергия
    - 1.3.6. Общината като регулатор и инвеститор
    - 1.3.7. Общината като производител и доставчик на енергия
  - 1.4. Приоритетни направления за проекти и мерки по енергийна ефективност
    - 1.4.1. Индустрия
    - 1.4.2. Услуги по улично осветление
    - 1.4.3. Сграден фонд
    - 1.4.4. Транспорт
  - 1.5. Преглед на дейностите за подобряване на енергийната ефективност
    - 1.5.1. Обучение и информиране
    - 1.5.2. Нормативни и регулаторни средства
2. Финансирани на целевите програми по ЕЕ
3. Заключение

ГЕОГРАФСКО РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ПРИРОДНИ РЕСУРСИ АДМИНИСТРАТИВНО УСТРОЙСТВО И НАСЕЛЕНИ МЕСТА

Община "Марица", област Пловдивска е създадена като община 1987г. с указ на Държавния съвет. Административният ѝ център е базиран в областния център Пловдив. Обхваща 19 села- Труд, Маноле, Рогош, Граф Игнатиево, Строево, Скуtare, Царацово, Войводиново, Радиново, Костиево, Бенковски, Войсил, Манолско Конаре, Ясно поле, Динк, Желязно, Трилистник, Калековец, Крислово. По характера на населените места, от които е съставена, селищната мрежа е еднотипна. По брой на населението е на пето място в Пловдивска област.

Местоположение. Граници

Община "Марица" се намира в Среднотракийската низина. Заема средишно положение в териториалния обхват на Пловдивска област, респективно на Южен централен район и на страната. Граничи с общините: Пловдив, Раковски, Родопи, Садово, Калояново и Съединение. Заема площ от 34256,8 ха, с което представлява 5,7% от територията на областта и 0,3% от територията на страната.

ОБЩИНСКА ПОЛИТИКА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

1.1 ЦЕЛ

Енергийната ефективност е качествено понятие, което изразява степента на полезност на използваната енергия.. Да се повиши ефективността означава да се намали разходът на енергия без да се накърнява качеството и комфорта на услугите - отопление, осветление, превоз на хора и товари и др. .

Общите цели на общинската стратегия за енергийна ефективност се определят на основата на държавната политика по енергийна ефективност и приоритетите за развитие на общината като цяло. Общинската стратегия за енергийна ефективност отговоря и на националните приоритети за реализиране на енергоспестяване и намаляване на вредните емисии в атмосферата, особено след подписването на протокола от Киото, с което страната ни се задължава да намали с 8 % равнището на парникови газове в периода 2008 - 2012 г. От тук произтича и ангажираността на нашата община за повишаване на енергийната ефективност. Община Марица определя следните основни цели в програмата за енергийна ефективност:

- Намаляване на разходите на горива и енергия;
- Намаляване бюджетните разходи за енергия чрез повишаване качеството на енергийните услуги, които общината предлага: улично осветление и отопление в общинските обекти;

- Опазване на околната среда, посредством намаляване на емисиите от парникови газове.
- Подобряване на качеството на енергийните услуги.

Задълженията на общините по отношение на енергийната ефективност се съдържат чл.12 от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ).

В съответствие с изискванията на чл.11, ал. 1 от ЗЕЕ политиката по енергийна ефективност се осъществява от органите на държавната власт и органите на местно самоуправление чрез изготвяне на планове за енергийна ефективност и програми за тяхното изпълнение и ги предоставят за обобщаване от изпълнителния директор на агенцията за енергийна ефективност.

Целите на програмите по ЕЕ (дългосрочни, краткосрочни и целеви) са формулирани в следните документи:

Енергийна стратегия на България;

Закон за енергийната ефективност;

Управленската програма на Правителството на Република България;

Национален план за действие по промените в климата;

Национална дългосрочна програма по енергийна ефективност 2005-2015;

Енергийна стратегия на Република България до 2020 г., приета с Решение на Народното събрание от 1 юни 2011 г. (Обн. ДВ, бр. 43 от 7 юни 2011 г.)

Национален план за сгради с близко до нулево потребление на енергия 2015-2020 г., приет с Решение № 1035 на Министерския съвет от 30 декември 2015 г.

Постановление № 18 на Министерския съвет от 2015 г. за приемане на Национална програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради, за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмата и за определяне на органите, отговорни за реализацията ѝ. (Обн., ДВ, бр. 10 от 6 февруари 2015 г., попр. ДВ, бр. 18 от 10 март 2015 г., изм. и доп. ДВ, бр.35 от 15 май 2015 г. и бр. 82 от 23 октомври 2015 г. и бр. 11 от 9 февруари 2016 г.)

Национален план за действие за енергийна ефективност 2014 – 2020.

Министерство на икономиката и енергетиката, София, юли 2014 г. Общински план за развитие на община Марица за периода 2014-2020 г.

В краткосрочен план общината фокусира инициативите си за енергийна ефективност предимно в сектор “Образование”, поради необходимостта от здравословни и безопасни условия на обучение в училищата и детските градини, и в целева група “Улично осветление” – за повишаване на безопасността на движението по улиците и комфортността на обитаване на населените места.

В изпълнение на основните цели общинската програма си поставя следните конкретни цели:

- подобряване на работния климат в обектите от секторите свързани към общинския бюджет и привеждането му в съответствие с нормативите – отопление 18 – 20⁰ С и осветлението съгласно БДС 1786/1884 г.;
- подобряване на качеството на уличното осветление и повишаване безопасността на движение по улиците и пътищата;
- намаляване бюджетните разходи, вследствие на постигнатите икономии на енергия.

За реализация на поставените цели чрез изпълнение на енергоспестяващи мероприятия до 2020г. на община Марица са необходими средства в размер на 500 000 лв. След изпълнение на програмата разходите на общината за енергия ще се намалят със 100 000 лв./год. спрямо приетите за база разходи за периода 2001-2003г.

1.2 ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ. БАРИЕРИ.

I. Текущо състояние на обектите на общинска издръжка.

Състоянието на общинските обекти на територията на Община Марица не се различава съществено от състоянието на тези обекти в останалите общини на Република България.

Отоплението в общинските обекти е на течно и твърдо гориво като разходите за отопление остават относително високи. Това се дължи на амортизираното състояние на сградите в частност дограмите, липсата на изолация на стените, пода и подпокривното пространство на сградите на повече от които които още не е извършено саниране.

II. Текущо състояние на уличното осветление на територията на Община Марица.

Улично осветление на територията на Община Марица е изградено от 7000 броя осветителни тела, от които 90 % са енергоспестяващи. Достигнато ниво и степен на осветеност на уличното осветление обуславят сигурността на движението на моторни превозни средства и пешеходци.

Това налага да се продължи модернизацията чрез радиоуправление на осветлението и зонирание на осветителните тела и продължи подмяната на живачните осветителни тела с енергоспестяващи, с цел повишаване ефективността при експлоатация и поддържане на уличното осветление, на територията на Община Марица.

1.3 ПОТЕНЦИАЛ

1.3.1. Общ анализ на потенциала за енергийна ефективност в общината

Производството на енергия не е приоритет на общината и се реализира единствено чрез производството и доставката на топлина в рамките на отоплителните инсталации на отделните сгради. Потенциалът за енергийна ефективност в тази сфера е във възможностите за подобрене на горивните

процеси, промяната на горивната база и намаляване на загубите в системата за пренос и разпределение.

За да се постигне енергийна ефективност при консумацията на енергия се правят енергийни обследвания на обектите и се установяват рентабилните мерки за реализиране на икономии, и подобряване комфорта на обитаване в сградите.

Подобряване състоянието на отоплителните инсталации и сградния фонд, а също и довършване подмяната на уличното осветление, се очертават като основни възможности на общината за въздействие с цел повишаване на енергийната ефективност.

1.3.2. Енергоснабдяване

Общината се обслужва от електроразпределително дружество “EVN-България” регион Тракия.

Изградените мрежи за високо , средно и ниско напрежение са в добро състояние.

Газоснабдяването е в процес на проучване, проектиране и изграждане на газоснабдителна мрежа в населените места на общината.

Концесионера „СИТИГАЗ-БЪЛГАРИЯ” е изградил няколко етапа от своята газопреносна мрежа обхващащи към настоящия момент частично землищата на 6 населени места а това са:

1. с.Труд
2. с.Строево
3. с.Царацово
4. с.Радиново
5. с.Бенковски
6. с.Костиево

1.3.3. Потребление на енергия

Основни използвани горива:

- дизелово гориво за отопление,
- електроенергия,
- газ пропан-бутан,
- метан
- био гориво
- възобновяеми енергийни източници

Енергопотребление по общински сектори:

- най-голям дял имат общински служби-кметства, образование ОУ и ЦДГ, читалища, пенсионерски клубове , здравеопазване и транспорт.

1.3.4. Събиране на данни за производство на енергия в Община Марица

На територията на община Марица има изградени няколко фотоволтаични централи от частни лица.Община Марица както и всяка община е консуматор на енергия различни видове енергия. Тъй като общината не е доставчик на

енергия нейната роля се свежда до намаляване на разходите на консумираната енергия, използването на алтернативна такава в сградите и на услугите, които предоставя на населението. Едновременно със стремежа си да разшири спектъра на услугите и да подобрява тяхното качество, общината се стреми и да намалява разходите за тяхното осъществяване. И тъй като енергията е значителен компонент в цената на повечето услуги, намаляването на консумацията на енергия е основно средство за намаляването на разходите за услуги. В тази връзка понятието енергийна ефективност за Община Марица може да се дефинира така: Провеждане на мероприятия за намаляване на енергоемкостта на общинските обекти и услуги, разработване и прилагане на проекти използващи местния потенциал от ВЕИ, понататъшно поетапно преминаване на природна газ като основен вид гориво. Общината осъществява четири основни функции по отношение на енергията:

1.3.5.Общината като консуматор на енергия

Потреблението на енергия обхваща следните основни сфери:

Сградния фонд, собственост на общината

Превозните средства- служебни коли и МПС

Общински услуги – улично осветление, водоснабдяване и др.

Дейностите по намаляване на енергопотреблението в тези сфери могат да се обединят в следните групи:

Дейности в общинските сгради – енергийни обследвания за установяване на потенциала за икономия на енергия, предпроектни проучвания в сгради със значителен потенциал за икономия, разработване на дългосрочни планове за действия по отношение на сградите на територията на общината;

Дейности в областта на транспорта - превантивно поддържане на превозните средства, обновяване на автомобилния парк

Дейности в уличното осветление – разработване на планове за поддържане на системата за улично осветление, подобряване на ефективността на енерго - потреблението в процеса на експлоатация.

Резултатите от изброените по-горе действия могат да се очакват в следните направления:

1.Икономия на финансови средства, които може да се използват за други по-належащи обществени нужди, като с това се подобряват и качествата на предлаганите енергийни услуги

2.Намаляване на замърсяването на околната среда

3.Намаляването на потреблението на енергия в общинските сгради може да послужи като пример и стимул за подражание от други крайни потребители.

1.3.6. Общината като регулатор и инвеститор

Чрез много от своите действия общината се явява в ролята на регулатор и инвеститор. Планирането на земеползването и организацията на транспортните системи са част от стратегическите решения, които пряко

влияят върху бъдещето потребление на енергия на територията на общината. Възможните дейности за въздействие на територията на Община Марица се свеждат до планиране на подходяща комбинация от градоустройствени решения с цел да се намали необходимостта от транспорт. Резултата от този вид дейност е икономията от финансови средства от потреблението на енергия в транспорта и намаляване замърсяването на въздуха и от там подобряване качеството на живот в населените места чрез по-добро управление на жизненото пространство.

1.3.7. Общината като производител и доставчик на енергия

Ролята на общината като производител и доставчик на енергия е твърде скромна. В страна като България, където енергийната система е силно централизирана общината се явява консуматор на топлинна енергия в административните сгради, училища, детски градини, лечебни пунктове и др. В бъдеще в Община Марица приложения могат да намерят използването на ВЕИ и използването на битовите отпадъци за производство на енергия. При извършените проучвания е установено, че Община Марица има добър теоретичен потенциал от ВЕИ.

Данните за температурата на въздуха са следните: средна януарска- 0,3°C, средна юлска - 24°C, средна годишна -12,1°C. Периодът на замръзване на почвата е кратък, с нахлуване на студен континентален въздух.

Пролетта настъпва в началото на март (средна температура над 5°C). Лятото е горещо; Летни валежи 140-150мм. Районът се характеризира с добра годишна продължителност на слънчевото греене (2090-2180 часа годишно) , при нормална температура над 10°C: 1550-1600 часа. Сумата на годишната слънчева радиация е висока (5350-5500 МДж/м²).

Общият извод, който може да се направи е, че има потенциал за прилагане на мерки за енергийна ефективност в Община Марица и всички тези мерки са възможни, но за реализирането им са необходими много средства, с които на този етап общината не разполага.

Най-голямо е енергопотреблението в училищата и детските градини на общинска издръжка към Община Марица. На по голямата част от тях е извършено саниране на сградите и ремонт на отоплителните системи както и част са преоборудвани и преминали на алтернативно гориво –природна газ /метан/.

Енергопотреблението на системата за улично осветление на територията на Община Марица е в границите на нормалното, но все още не е постигната оптималната осветеност от работещото осветление.

Това налага да се продължи с модернизацията на системата за улично осветление на територията на Община Марица.

1.4. Приоритетни направления за проекти и мерки по енергийна ефективност

1.4.1. Индустрия

Индустрията продължава да има най-голям дял в крайното енергийно потребление . На територията на общината функционират следните по-големи производствени предприятия, за които нямаме данни за консумацията и производството на енергия:

- Либхер – завод за хладилници
- Сокотаб – завод за преработка на тютюн
- Агри - България завод за преработка на череши/плодове/
- Чичо Чарли завод за сладолед
- Фреш Лоджик" Логистичен център

И др. общия брой на фирмите е над 200 .

1.4.2 Услуги улично осветление.

Община Марица възнамерява, както и по-горе подчертахме, да продължи с реконструкцията и модернизацията на системата за улично осветление на територията на общината, която да включва:

- довършване подмяната на съществуващите живачни осветителни тела с нови висококачествени енергоспестяващи осветители;
- възстановяване на прекъснати от кражби и аварии проводници;
- прокарване на нови ел.кабели за улично осветление;
- модернизирание на системата за дистанционно управление на осветлението.

1.4.3 Сграден фонд

- Подобряването на енергийната ефективност чрез полагане на топлоизолация на външните ограждения отговаряща на Наредба №7 от 15.12.2004 г.за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради(ДВ бр.5/14.01.2005г. изм. и доп. ДВ 85/27.10.2009г. попр.в ДВ бр.88/06.11.2009г.)на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.
- Подобряването на енергийната ефективност чрез подмяна на стара /амортизирана /дограма с нова PVC или алуминиева с термопрофил и стъклопакет отговарящи на съвременните изисквания за въздухопропускливост и водонепропускливост клас 2 по БДС.
- Модернизирането на старите отоплителните инсталации.
- Използването на възобновяеми енергийни източници- слънчева енергия и др. с цел намаляване енергопотреблението в сградния фонд.
- Преминаване на алтернативно гориво –природна газ /метан/,биогорива и др.

В обследванията са предвидени енергоспестяващи мерки в отоплителната инсталация, поставяне на топлоизолация на стените, подмяна на дограмите, топлоизолация на покриви, подмяна на осветителни тела с енергоспестяващи и монтиране на слънчеви колектори за битова гореща вода.

1.4.4. Транспорт

Транспортът има дял в крайното енергийно потребление с тенденция към нарастване.

За намаляване на разходите на енергия за транспорт е необходимо:
обновяването на транспортния парк;
Подобряване на инфраструктурата, организацията и регулирането на трафика, в населени места;
Стимулиране използването на обществения транспорт;
подобряване на професионалните умения на водачите на МПС.

1. 5. Преглед на дейностите за подобряване на енергийната ефективност

По-долу са изброени типичните дейности за подобряване на ЕЕ.

1.5.1 Обучение и информиране на гражданите

Основна пречка за ефикасното провеждане на политиката по ЕЕ е ниската степен на информиране. В тази сфера трябва да се организира:

- обучение по енергиен мениджмънт от служители на държавната администрация на работещите в областта на ЕЕ специалисти от общинската администрация;
- изграждане на областни информационни центрове, които да провеждат периодични информационни кампании относно възможностите за намаляване енергопотреблението, както и да дават консултации по въпросите на ЕЕ на всички интересувачи се граждани.

1.5.2. Нормативни и регулаторни средства

Разработването на програми по ЕЕ е задължителна част от държавната политика по ЕЕ. При изготвянето им трябва да се има в предвид, че:

На задължително енергийно обследване подлежат обекти с годишно потребление над 3000 MWh, определени в Наредба №21 от 12.11.2004 г. за обследване за енергийна ефективност.

Съгласно чл.19 ал.1 от ЗЕЕ на задължителното сертифициране /обследване/ подлежат сгради - държавна или общинска собственост - в експлоатация, с обща разгъната площ над 500 кв. м.

За изпълнение на дейностите за подобряване на ЕЕ се осъществява контрол, в съответствие с глава V от ЗЕЕ.

2. ФИНАНСИРАНЕ НА ЦЕЛЕВИ ПРОГРАМИ ПО ЕЕ

В съответствие с изискванията на чл.11, ал. 2 от ЗЕЕ за изпълнението на целевите годишни програми за осъществяване на мерки по ЕЕ, съставяни всяка година от централните органи на изпълнителната власт, се предвиждат средства от бюджетите на органите на държавната власт и органите за местно самоуправление, съобразно възможностите на бюджета за съответната година. При обекти със смесена собственост (държавна и общинска) средствата, предоставяни от републиканския бюджет, могат да бъдат заявени чрез бюджетите на съответните ведомства пропорционално на дялове им.

След извършени обследвания за енергийна ефективност, община Марица кандидатства и е одобрена за финансиране за реконструкция с изпълнение на

енергоспестяващи мерки (ЕСМ) по Оперативна програма „Регионално развитие“ на следните общински обекти:

№	О Б Е К Т изпълнени до 2012г.	Средства(лева)
1.	ЕСМ на ЦДГ ”Бисер, ” село Труд	374649,00
2.	ЕСМ на ОУ”Кирил и Методий ” село Труд	239973,59
3.	ЕСМ на ЦДГ”Пролет ” село Рогош	340851,57
4.	ЕСМ на ЦДГ” Весела ” село Калековец	333496,45
5.	ЕСМ на ОУ”Климент Охридски” село Скуtare	569403,35
6.	ЕСМ на ОУ”Георги Бенковски” село Бенковски	540329,70
7.	ЕСМ на ОУ”Св.Св.Кирил и Методий” село Калековец	340358,08

№	О Б Е К Т изпълнени до 2015г.	Средства(лева)
1.	ЕСМ на ОУ”Христо Смирненски ” село Строево	
2.	ЕСМ на ОУ”Граф Н.Игнатиев ” село Граф Игнатиево	
3.	Здравна служба село Труд	
4.		

№	О Б Е К Т за саниране 2016г.	Средства(лева)
1.	ЕСМ на ЦДГ ”Щастливо детство ” село Радиново	
2.	ЕСМ на ЦДГ ”Детелина ” село Строево	
3.	ЕСМ на ЦДГ ”Пролет ” село Царацово	
4.	ЕСМ на ЦДГ ”Ален мак ” село Трилистник	
5.	ЕСМ на ОУ”Св.Св.Кирил и Методий” с. Войводиново	
6.	ЕСМ на Читалище село Труд	
7.	ЕСМ на Читалище село Скуtare	
8.	ЕСМ на Читалище село Граф Игнатиево	
9.	ЕСМ на ЦДГ ”Мечта ” село Маноле	502 702,55
10.	ЕСМ на ЦДГ ”Буратино ” село Костиево	610 256,49
11.	ЕСМ на ОУ” Св.Св.Кирил и Методий ” с. Костиево	208 152,83
12.	ЕСМ на ОУ”Дядо Иван Арабаджията ” село Царацово	545 932,93
13.	ЕСМ на Здравна служба село Маноле	165 200,05

№	О Б Е К Т за саниране 2017г.	Средства(лева)
1.	ЕСМ на ЦДГ ”Елица ” село Бенковски	
2.	ЕСМ на ЦДГ ” село Войсил	
3.	ЕСМ на ОУ”Св.Климент Охридски” село Войсил	
4.	ЕСМ на Читалище село Войводиново	
5.	ЕСМ на Читалище село Маноле	
6.	ЕСМ на Читалище село Радиново	
7.	ЕСМ на Читалище село Бенковски	

№	О Б Е К Т за саниране 2018г.	Средства(лева)
1.	ЕСМ на Читалище село Динк	
2.	ЕСМ на Читалище село Костиево	
3.	ЕСМ на Читалище село Крислово	

№	О Б Е К Т за саниране 2019г.	Средства(лева)
1.	ЕСМ на Читалище село Трилистник	
2.	ЕСМ на Читалище село Ясно поле	
3.	ЕСМ на Читалище село Царацово	
4.		
5.		

№	О Б Е К Т за саниране 2020г.	Средства(лева)
1.	ЕСМ на Читалище село Войсил	
2.	ЕСМ на Читалище село Манолско Конаре	
3.		
4.		
5.		

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изготвянето на целевите програми е неразделна част от държавната политика по ЕЕ и налага участието на държавни структури.

Разработването им и изпълнението на предвидените в тях проекти е част от националната политиката за устойчиво развитие.

Мерките по ЕЕ ускоряват икономическия растеж, подпомагат опазването на околната среда и повишават жизнения стандарт на населението.

Изготвил ВР